

Eva Andreas
Tunadalskyrkan 190922
Apg 4:32- 5:11, 6:1-7
”Den första församlingens framväxt”

Det finns ett begrepp som det talas ganska mycket om i frikyrkosammanhang idag, nämligen församlingsplantering, och Equmeniakyrkan har som målsättning att grunda 50 nya församlingar eller gemenskaper till 2025. Och tanken är att det är etablerade församlingar som sträcker sig utåt och bildar nya församlingar. Precis som det var den första kristna tiden. De som kom till tro tyckte att det var så viktigt, att de ville berätta om det för andra, och så småningom bildades församlingar där man fick stöd, hjälp och inspiration att mogna som kristna. Och vi är ju också en produkt av att människor för ett antal år sedan bestämde sig för att sluta sig samman i gemenskaper. Det är åtminstone 10 församlingar i våra bygder, som sedan mitten av 1850-talet grundats, och som genom samgåenden på olika sätt och i olika tider lett fram till det som idag är Tunadalskyrkan.

Men lite svindlande för tanken är att det finns en mycket längre historia än så. Hela den bibliska berättelsen handlar om hur Gud vill gemenskapen med människan, hur han skapade människan till sin avbild, och gav henne olika möjligheter, för att kunna ha sitt centrum i gudsrelationen, där den Gud vars namn är ”Jag är” genom årtusenden försökt ha en levande kontakt, men där inte alltid människorna varit beredda till det. Därför gav han löftet om en kommande Messias, om någon som skulle komma med rätt och rättfärdighet, med nya möjligheter och som skulle upprätta.

Och så kom Jesus för att Gud skulle tydliggöra vad det handlar om, eftersom det var lättare att se konkret i en person som gestaltade och visade vem Gud är. Jesus kom för att som han läste i Nasarets synagoga i Luk 4: frambära ett glädjebud till de fattiga, befrielse för de fångna, syn för de blinda, ge förtryckta frihet, förkunna ett nådens år från Herren. Och många fick möta Jesus, fick sina liv förändrade, andra förundrades, häpnade, och även om man inte förstod, så insåg man att det fanns något mer. Men trots allt det goda Jesus gjorde blev han obekväm och hotade makten för de styrande, dömdes till

döden, men blev levande igen. Och så utgjöts den heliga ande, och alla hörde om Guds väldiga gärningar på sitt eget språk och förundrades igen. Och när sedan Petrus predikade om Jesus, om hans död och uppståndelse kom 3000 till tro på Jesus som Herre och frälsare. Och så har det gått vidare till oss idag. Vilken rörelse vi är en del av.

Och så i dagens texter i apostlagärningarna får vi möta det som man skulle kunna kalla den första församlingsplanteringen, som inte planterades av en annan församling utan som en följd av apostlarnas undervisning och verksamhet, och säkerligen också genom att många fått se Jesus och följt honom och nu tog steget över på hans sida. Tyvärr har vi inga detaljer om hur det gick till, hur de slöt sig samman, vilken slags undervisning de hade, men vi har några notiser om hur det fungerade.

Apg 2: De som tog till sig Petrus ord lät döpa sig, och den dagen ökade de troendes antal med inemot tretusen. Och de deltog troget i apostlarnas undervisning och den inbördes hjälpen, i brödbrytandet och bönerna. I Apg 4: Alla de många som hade kommit till tro var ett hjärta och en själ och ingen betraktade något av det som hade ägde som sitt, de hade allt gemensamt. Med stor kraft frambar apostlarna vittnesbördet om att Herren Jesus hade uppstått och de fick alla riklig del av Guds nåd.

Alla som startar något vet att det kräver organisation, eftertanke och en förmåga att hålla ihop det man börjat. Apostlarna: de 11 som var kvar sedan Judas försvann och Mattias som valdes in i stället för honom, hade inte mycket tid för organisation och planering – helt plötsligt hade de en grupp på tretusen att ta hand om. Hur skulle vi ha hanterat det?? Kanske delade de upp det sig emellan, med olika ansvarsområden. Någon måste ju ha tagit hand om alla pengarna som kom när man sålde sin egendom för allas bästa, för att sedan dela ut så att alla fick det de behövde, någon annan fick ta ansvar för den inbördes hjälpen – idag skulle vi nog kalla det diakoni – av ett annat textavsnitt förstår vi att de hade matutdelning. Och samtidigt var deras viktigaste uppgift att predika om Jesus och hjälpa människor till tro på honom. Och om det var tretusen första dopförrättningen så kom det ju ständigt nya människor till tro, som behövde stöd och hjälp och inte minst undervisning i den kristna

tron. De behövde nog sannerligen andens stöd och ledning för att kunna fungera. Men det verkade ju göra det: De troende var ett hjärta och en själ. Eller som bibelöversättningen "The Message" säger: Det rådde en fullkomlig samhörighet mellan alla dem som trodde på Gud – det var som om de alla delade samma hjärta och samma själ. De skilde inte ens på mitt och ditt. De delade allt de ägde.

Denna första församling tas ofta fram som föredöme för hur en församling ska vara. Enhet i hjärta och själ, att dela livet genom gudstjänster och i hemmen, att ta emot undervisning, att be tillsammans, att fira nattvard tillsammans. Och visst är det ett ideal att försöka nå fram till. Och det är nog det som uttrycks i Tunadalskyrkans församlingsordning: *När Kristus är Herre i en människas liv påverkas tankar och handlingar av honom, hans sinnelag och kärlek*. Så enkelt och självklart, men också så svårt. Redan i första församlingen visade det sig att det inte var så enkelt, eftersom människan är människa med allt vad det innebär.

Det beskrivs två sammanhang för att visa rätt och fel- och för att också visa att församlingen ska ha en viss standard när det gäller hur man handlar, att det inte borde få förekomma lögn och att man ska roffa åt sig. Vi möter Barnabas - en levit från Cypern, som senare kom att bli en av Paulus följeslagare, som sålde en åker och kom och gav pengarna till den allmänna kassan. Och så möter vi Ananias och Sappheira som också sålde sin egendom och kom med pengarna till apostlarna. Men skillnaden mellan den förste och de andra var att de inte var sanningsenliga. Det verkar inte ha funnits något tvång att sälja egendom och ge till apostlarna, utan det var helt frivilligt och ett uttryck för den kärlek man hade till varandra och villigheten att stötta och hjälpa varandra. Och det verkade inte ha funnits något som sade att man inte fick behålla en del av köpesumman för sig själv om man behövde det, men problemet idet här fallet var att Ananias betygade att han gav allt till Gud – han ljög om det de hade gjort, kanske för att visa sig bättre än han var, för att få en slags position. Men han blev avslöjad – och även om det inte står uttryckligt måste det han varit Guds Ande som på ett övernaturligt sätt gav Petrus kännedom om det hela och som ställde först Ananias och senare hans hustru till svars för det de gjorde. Och eftersom de vidhöll sin lögn, fick det konsekvenser. Båda dog och begravdes. Det är dramatiskt och man

kan inte riktigt förklara varför, men flera kommentarer säger att det handlade om att bevara församlingens renhet, att det inte fick smyga sig in falskhet bara för egen vinnings skull, utan att församlingens herre kunde avslöja det som kunde skada och hota. Och det blev ju starka reaktioner bland folket efter det som hände: Stor fruktan grep hela församlingen och alla som hörde talas om denna händelse.

Låt mig läsa fortsättningen av det som står i vår församlingsordning: *När Kristus är herre i en människas liv, då utmanas den kristne att ständigt överge oförsonlighet, avund, bitterhet, högmod, girighet och de handlingar som är uttryck för detta, exempelvis förtal, intriger, misstänksamhet, strider och ett egoistiskt levnadssätt. I stället odlar de kristna med Andens hjälp, kärlek, tålamod, vänlighet, godhet och trofasthet. Detta tar sig uttryck i förståelse, generositet, öppenhet, uthållighet, ärlighet, uppriktighet och vänskap (Gal. 5:16-25).*

Nyckelordet är nog "Med andens hjälp" – ingen av oss klarar det i egen kraft, men med en vilja att göra det rätta, med en ödmjukhet inför Gud och varandra får vi be om hjälp och kraft, så att vi också kan säga att vi i församlingen – både lokalförsamlingen men också alla bekänner en tro på Jesus får vara ett hjärta och en själ.

För det som hände i första församlingen mitt i allt var att ordet gick vidare, att många tecken och under skedde, att många fler kom till tro.

Men så började det pyra lite missnöje hos en del. Det fanns grekisktalande judar, förmodligen sådana som hade flyttat tillbaka till Israel från andra länder, och när männen dog fick änkorna en svår situation långt från familj och ett socialt nätverk, och de kände sig åsidosatta, de fick inte den hjälp och det stöd de behövde. Och mellan raderna kan vi ana att det apostlarna som var huvudansvariga för matutdelningen. Vi vet inga fler detaljer, man måste väl förutsätta att det fanns många medhjälpare – men kanske handlade det om det organisatoriska – att apostlarna såg till att det fungerade och med tanke på mängden människor var det nog inte så konstigt om det haltade lite ibland.

Men då kom frågan upp vad som egentligen var apostlarnas uppgift. De höll ju på att bygga upp den första kristna kyrkan, det fanns inga färdiga regler, fanns inga mallar som sa: så här har vi alltid gjort, eller så här ska vi göra för att det ska bli bra. Utan de tog tag i den uppkomna situationen, kallade samman ett församlingsmöte – redan då fanns demokrati, för att tillsammans överlägga, fråga Gud och bestämma hur man skulle gå vidare. Så våra församlingsmöten har biblisk modell, att tillsammans söka Gud för att förstå vad han vill med församlingen. Och så kommer apostlarna med ett förslag till församlingen "Det är inte riktigt att vi skall försumma Guds ord för att ordna med måltider. Nej bröder, välj ut sju män bland er som har gott anseende och är fyllda av ande och vishet så sätter vi dem till sådana uppgifter. Då kan vi själva ägna oss helt åt bön och ordets tjänst"

Här märker vi hur viktigt det är med rätt personer på rätt plats. Matutdelningen var viktig och de som skulle sköta den skulle vara fyllda av gott anseende, fyllda av ande och vishet - för att allt skulle bli rättvist, för att renheten skulle bevaras, för att Jesus skulle bli förkunnad också där. Och församlingsmötet tyckte det var ett bra beslut och så valde man sju män – ett traditionellt och bibliskt upplägg, och här möter vi några av dem som kom att betyda mycket i apostlagärningarnas fortsatta skildring och en del som aldrig nämns mer. Man valde Stefanos, som senare blev den förste martyren, Filippos som blev missionär, Prochoros, Nikanor, Timon, Parmenas och Nikolaos. Många av namnen är grekiska – Guds verk är inte begränsat – och så bad apostlarna en bön för dem och lade sina händer på dem.

Och så fick apostlarna ägna sig åt sitt viktigaste uppdrag: att göra Jesus känd och trodd, att predika och be, och få se hur gemenskaper växte fram- hur församlingsplanteringen växte och Guds ord hade framgång.

Och så sägs än en gång att Guds ord vann spridning, och antalet lärjungar i Jerusalem steg kraftigt, Även en stor mängd präster började omfatta tron.

Guds löfte gick i uppfyllelse. Apg 1:8 Ni skall få kraft när den helige ande kommer över er och ni skall vittna om mig i Jerusalem och Samarien och intill

jordens yttersta gräns.

När jag kom hit till Tunadalskyrkan för nio år sedan var det en ny församling som bildades, och vi hade många och långa styrelsemöten där vi fick börja från början: Hur gör vi nu, vad vill Gud med det här, och det var oerhört befriande att få ställa dem frågorna istället för ”så här har vi alltid gjort, eller så här har vi aldrig gjort”, det fanns och finns en öppenhet för att fråga: Är vi rätt nu, gör vi det vi ska, vad vill Gud ska vara nästa steg. Och ser vi tillbaka så har vi ibland fått korrigera, ibland lagt till, ibland tagit bort, för att det vi uppfattar som andens ledning ska förverkligas.

Tänk att det inte bara var på apostlagärningarnas tid det skedde, utan att vi idag också får vara med, att vi får tjäna honom med bön och ordets tjänst, med diakonalt arbete, var och en med sina gåvor.

AMEN

Bibelcitater från Bibel 2000
© Svenska Bibelsällskapet
www.bibeln.se